

werken, gebouwen en opstellen veel werk zou betekenen en om andere redenen, is besloten het gehele eiland Kharg weer aan de regent van Bandar-e Rig, door wiens voorouder het aan de Compagnie was afgestaan, aan te bieden, mits hij voor het fort Mosselstein en ander onroerend goed een redelijke prijs betaalt. Mocht deze sjeik daar niet op willen ingaan, dan zal het aan een andere tegen een redelijke prijs worden aangeboden. Als dat mislukt, dan wordt Kharg aan de eerstgenoemde regent om niet afgestaan, maar in alle genoemde gevallen onder de volgende schriftelijk vast te leggen onveranderlijke voorwaarden.)

Eerstelijk dat de Nederlandsche Maatschappij, als het haar behaagt, weer bezit van dit eiland en het een en ander kan koomen neemen, onder teruggave van zodanige penningen als zij er nu voor zal koomen te genieten, mits de werken en gebouwen in goeden staat gehouden zijn, dog zonder contributie van eenige gelden of dies waarde, ingevalle nu als een geschenk of voor niet mogte worden afgestaan.

Ten tweeden dat nimmer aan eenige vreemde Europeesche natie, hij zij wie hij zij, daar eenige inwooning zal mogen verleend worden. En ten derden dat de presente habitanten en inwoonderen van dat Eiland, in haare ongestoorde bezittingen en godsdienst oeffening moeten gelaaten worden, zoo deselve daartoe geneegen zijn. Dog des onaangezien zullen de residenten deese menschen tijdig moeten adverteeren van onse verhuizing, en aan haar de vrijheid laten om vandaar op te breeken en te gaan werwaards zij willen.

Fol. 100v-101v.

(Het geschut en de ammunitie mag door de residenten met een winst van éénmaal of tweemaal de waarde aan de nieuwe eigenaar van het eiland verkocht worden. Wenst deze ze niet, dan moet men ze naar Batavia meenemen. Alle goederen waarvoor vervoer schadelijk zou zijn, en vooral de handelwaren, [fol. 102] dienen contant verkocht te worden en de specerijen niet onder de vastgestelde prijs. De gallevat Draak moet conform het bevel in de brief van 27 maart 1765 naar Batavia komen. De vaartuigen die niet naar hun waarde zijn te verkopen, dienen gekonvooieerd door een schip dat naar Kharg ging, naar Malabar te varen en vandaar in de gunstigste tijd over Ceylon via Straat Malakka naar Batavia. Conform het besluit van 11 maart 1762 zullen ze worden ingezet om door patrouillering de kleinevaart langs Java's Oostkust tegen zeerovers te beschermen. Aangezien de Walcheren en Kronenburg, die op 29 maart en 31 mei 1765 naar Kharg zijn gegaan, alweer vertrokken zijn, wanneer deze bevelen daar ontvangen worden, [fol. 103] moet één van de vier schepen die naar Surat gaan, de vaartuigen konvooieren en de dienaren en goederen meenemen. Deze bevelen zijn naar Surat en Malabar gezonden. Overeenkomstig het besluit van 15 augustus 1765 is het bestuur te Surat gemachtigd om tegen midden februari 1766 de Welvaren of Renswoude naar Kharg te zenden. Volgens het hoofd van de zeemacht schout-bij-nacht Nicolaas Houtingh en andere zeevaartkundigen kan in die tijd veilig van Surat naar Perzië gevaren worden. Eén van deze schepen dient de dienaren en de goederen die per september 1766 niet zonder nadeel te verkopen waren, mee te nemen. De residenten Johannes Wilhelmus Buschman en Pieter Houtingh en de schipper van dit schip [fol. 104] moeten conform het naar Kharg gezonden uittreksel uit het besluit van 15 augustus 1765 via Kharg varen om te proberen daar de specerijen tegen de vastgestelde prijs en de andere goederen met niet te veel verschil met de eerdere prijzen te verkopen. Wat dan overblijft moeten zij naar Malabar brengen. De residenten zijn ernstig gewaarschuwd geen goederen of schulden te Kharg of Muscat achter te laten op straffe van persoonlijke belasting daarmee. Zij kregen tevens toestemming om een bekwame dienaar en iemand met verstand van de handel naar Muscat te zenden om, bijgestaan door een tolk, de situatie van de handel in de Perzische Golf als facteurs te verkennen. [fol. 105] Op Kharg kan een inlandse tolk met het huidige salaris van f 24,- worden achtergelaten om het bestuur te Surat en Malabar van gunstige mogelijkheden tot handel op de hoogte te houden. Al deze facteurs moeten naar de besturen van Surat en Malabar en deze op hun beurt naar Batavia prijscouranten zenden van de handel te Kharg, Muscat en in de gehele Perzische Golf. Het bestuur te Surat is gevraagd welke bezoldiging deze facteurs per jaar op zijn minst moeten krijgen om van te leven. Na goedkeuring zal